

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XX., číslo 9

7. 5. 2023 / neprodejné

Z OBSAHU Pokora, úhelný kámen svatosti

08

Boží jméno

11

Příliš povyku kvůli sexu

13

Foto: Jana Havlova / Člověk a Víra

Kdo vidí mě, vidí Otce

Pane, ukaž nám Otce! žadonil jeden z co do věku nejstarších apoštolů. Patrně chtěl něco velkolepého alespoň zahlédnout, co by uspokojilo jeho člověčí touhu přesvědčit se, že neprohloupili, když uvěřili v Ježíše; že má cenu jít za ním.

Ale Ježíš mu jen znovu potvrzuje, že mu musí stačit schopnost odvodit i z toho jednoduchého a nenápadného to, co je skutečně vznešené a velkolepé: *Kdo vidí mě, vidí Otce.*

Čas od času někdo přijde s tím, že by se jako *mělo něco dělat*. Má na mysli nejspíš nějakou vnější akci, která by trochu rozhýbala lidi, případně zjednala církvi větší respekt.

Ze Skutků apoštolů se dozvídáme o ustanovení prvních jáhnů, kteří měli převzít starost o hmotné zabezpečování chudých a vdov, aby se apoštolové o to

víc mohli věnovat *modlitbě a službě slova*. Ti jáhnové se tak stali jakousi spojkou mezi apoštolů a ostatními věřícími neboli laiky.

Pojem *laik* v Církvi je ovšem třeba vymezit pozitivně a nikoli pouze negativně, že laik prostě nemá žádná svěcení. Hodnost pokřtěného věřícího, to je velká důstojnost! *Žádné jenom. Žádné s čím by se mělo něco dělat* například funkcemi a tituly v různých radách a grémiích. Tam se totiž velmi snadno dostaneme k neblahé vnější seberealizaci, na kterou pomalu ale jistě dojíždí dokonale institucionalizovaný systém Církve v zemích na západ od nás.

Velmi krásně o laicích říká KKC: *Lai-ci jsou díky svému prorockému poslání povoláni k tomu, aby byli za všech okolností právě uprostřed lidské společnosti Kristo-*

vými svědky.

Někdy je ta snaha *něco dělat* nesena myšlenkou pomoci, aby více vítězila ve světě Boží věc. K tomu říká Katechismus: *Díky svému královskému poslání mají laici moc zvítězit v sobě samých i ve světě nad vládou hříchu sebezáporem a svatostí svého života.*

Účast na všeobecném kněžství Kristově pak umožňuje *rozvíjet milost křtu a biřmování ve všech rozměrech rodinného, sociálního a církevního života a tak uskutečňovat povolání ke svatosti, jež se týká všech pokřtěných.*

Věřme, že Bůh je dost mocný. Ale vpusťme jej do sebe!

P. Jan Gerndt
emeritní farář, Praha-Zbraslav

Skončilo 135. plenární zasedání ČBK

V Hotelu Poutní dům na Hoře Matky Boží v Králíkách jednali od 25.-26. dubna 2023 biskupové Čech, Moravy a Slezska. 135. zasedání ČBK se účastnil i apoštolský nuncius v ČR arcibiskup Jude Thaddeus Okolo a zástupci mužských a ženských řeholí, sr. Krista Chládková a arcipopat Prokop Siostrzonek.

Na začátku zasedání přítomné pozdravil apoštolský nuncius v ČR arcibiskup Jude Thaddeus Okolo, který byl přítomen celý první den jednání. Arcibiskup pražský Jan Graubner, předseda ČBK, přítomné informoval o situaci církve v dnešní společnosti. Biskupové dále debatovali o podnětech z komisí, rad a pracovních skupin ČBK např. z rady pro ekumenismus, pro laiky a hnutí či o aktivitách COMECE.

Hovořili mimo jiné o další formaci kněží či možnostech práce s novým Direktoriem pro katechezi, který navazuje na synodu o nové evangelizaci a dokument *Evangelii gaudium* papeže Františka a dohodli se připravit na lednové plenární zasedání roku 2024 studijní den, aby se mohli seznámit a reflektovat situaci v oblasti katecheze v jednotlivých diecézích. Diskutovali také o návrhu směrnice, která má stanovit novou službu katechety. Dohodli se, že do směrnice budou zapracovány připomínky, aby byla předložena ke schválení na plenárním zasedání ČBK letos v červenci.

Členové ČBK se v rámci jednání zásadně věnovali i tématu ochrany nezletilých a zranitelných v církvi, konkrétně aktualizovanému apoštolskému listu *Motu proprio Vos estis lux mundi*. Na základě změn v tomto textu schválili i aktualizaci dokumentu *Instrukce o postupu biskupů a vyšších představených při předběžném šetření některých trestných činů*

Foto: Radek Hanskut / Člověk a Vira

proti 6. přikázání Desatera na území ČR, podle které se v církvi v ČR postupuje v případě řešení těchto případů a zabývali se rovněž dalšími nástroji formace pracovníků církve v této problematice.

V úterý 25. dubna celeburovali čeští a moravští biskupové mši svatou v kostele Nanebevzetí Panny Marie v areálu kláštera na Hoře Matky Boží společně s dalšími kněžími z Kolegiátní kapituly při kostele Povýšení sv. Kříže v Litomyšli. Bohoslužbě předsedal kardinál Dominik Duka, emeritní arcibiskup pražský, kázal pomocný

královéhradecký biskup Josef Kajnek. Děkan poutního kostela P. Karel Moravec na konci mše svaté poblahopřál kardinálu Dominiku Dukovi k jeho 80. narozeninám, které pak biskupové s kardinálem Dominikem Dukou společně oslavili.

Samotnému plenárnímu zasedání předcházelo v pondělí 24. dubna společné jednání diecézních biskupů, generálních vikářů, ekonomů jednotlivých diecézí a dalších ekonomických expertů.

cirkev.cz

dokončení ze str. 3

změnu morálního postoje k asistované sebevraždě.

Nikdo nezůstane sám

V prohlášení se dále uvádí, že „jakékoli

další rozvádění není na místě“, a konstatuje se: „Na vědecké a kulturní úrovni arcibiskup Paglia vždy podporoval potřebu doprovázení nemocných v závěrečné fázi života s využitím paliativní péče a láskyplné osobní péče, aby nikdo nezůstal sám tvář v tvář nemoci a utrpení a těž-

kým rozhodnutím, které s sebou přináší konec života“.

Christopher Wells
Vatican News

Arcibiskup Paglia objasňuje postoj k asistované sebevraždě

Arcibiskup Vincenzo Paglia znovu vyjadřuje svůj nesouhlas s „eutanazií“ a asistovanou sebevraždou a upřesňuje své výroky o právním postavení této praxe v Itálii.

Mons. Vincenzo Paglia. Foto: Presidencia El Salvador / flickr

Arcibiskup Vincenzo Paglia, předseda Papežské akademie pro život, objasnil své dřívější výroky týkající se právního statusu lékařsky asistované sebevraždy v Itálii a trvá na tom, že se plně drží definitivního magisteriálního učení církve, které se staví proti této praxi.

„Arcibiskup Vincenzo Paglia, předseda Papežské akademie pro život, v plném souladu s církevním magisteriem znovu potvrzuje své ‚ne‘ eutanazii a asistované sebevraždě.“

Toto upřesnění v prohlášení vydaném Papežskou akademií je reakcí na „nesprávné interpretace“ arcibiskupových myšlenek po projevu, který pronesl minulý týden v italské *Perugii*. V projevu věnovaném tématu péče o lidi na konci života se arcibiskup zmínil o specifické právní situaci asistované sebevraždy v Itálii.

Asistovaná sebevražda je v Itálii trestným činem

V roce 2019 italský ústavní soud rozho-

dl, že v některých případech a za určitých podmínek je možné požádat lékaře o nepřímou pomoc při ukončení vlastního života. Ve skutečnosti sice asistovaná sebevražda zůstává trestným činem, ale při splnění konkrétních podmínek by již nebyla trestná.

Arcibiskup Paglia ve svém projevu minulý týden vysvětlil, že je důležité, aby asistovaná sebevražda zůstala v italském právu trestným činem, což rozsudek Ústavního soudu uznává. Protože však soud požádal parlament, aby ohledně této otázky přijal zákon, arcibiskup vyjádřil názor, že možným řešením právní otázky by mohla být „zákonodárná iniciativa“ v duchu návrhu Senátu – zachovat lékařsky asistovanou sebevraždu jako trestný čin a zároveň ji za určitých okolností depenalizovat.

Akademie ve svém prohlášení trvá na tom, že případný právní kompromis by v žádném případě neznamenal

dokončení na str. 2

SLOVO KNĚZE

Byly doby, a není to tak dávno, co nebylo dne, kdy nějaký finanční ústav neobtěžoval s perfektní nabídkou těch nejperfektnějších finančních produktů, které by vedly k co nejlepšímu zhodnocení úspor a posléze k úžasnému zbohatnutí. Úslužná a výřečná slečna z call-centra, však zapoměla zdůraznit, že ono výhodné vložení vašich úspor do jí vychvalovaného produktu povede ke zbohatnutí samotného finančního ústavu. Naštěstí jsem nikdy nepatřil ke skupině penězi vyfurovaným osobám, takže jsem ony nabídky musel vždy s díky odmítnout. A kdybych nějakou tu financí měl, tak si pamatuji poučku, že správný hospodář nedává všechna vejce do jednoho košíku.

Čas od času se ovšem setkávám s těmi, kteří tuto základní poučku z lekcí finanční gramotnosti přenášejí i do duchovního života. Už jako ministrant jsem se setkal z tvrdou realitou, zvláště na pohřbech, kdy se při církevním rozloučení občas objevil u rakve věnec se stuhou: „SPI SLADCE ZO KSČ“. Pan farář na mou otázku, co to jako je, vždy odpovídal: „To víš, sichroval si to na obou stranách.“

Byli v našich katolických řadách všelijací borci; pomocníci VB i nějaký ten lidový milicionář by se jistě našel. Tak jako by se dnes jistě našel katolík, který si nechá hádat z ruky, z karet či křišťálové koule. Obkládá se různými šutráky, aby nasál jejich léčivou energii, dochází meditovat na jógu či do kurzů reiki, zabývá se numerologií nebo si nechává sestavovat horoskopy u astrologa.

Jenže to, co platí ve světě finančním, neplatí ve světě duchovním. Chceme-li totiž ve hře o naši duši zvítězit, nezbyvá než vsadit vše na jednu kartu. A tou kartou je Toj jediný Bůh. Jakýkoli pokus o posichrování si pozice ještě někde jinde se rovná prohře.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

JESTLIŽE MĚ MILUJETE, BUDETE ZACHOVÁVAT MÁ PŘIKÁZÁNÍ

14. května 2023 – 6. neděle velikonoční – Jan 14,15–21

Didymos

Nazývá Ducha svatého jiným utěšitelem, ne kvůli jeho odlišné povaze, ale kvůli jeho odlišnému působení. Spasitel působil jako prostředník a přímlovce, když jako velekněz prosil za naše hříchy. Duch svatý byl nazván Parakletem v jiném smyslu: utěšuje zarmoucené. Nemyslete si však, že když Syn a Duch svatý jedná odlišně, že mají odlišnou přirozenost. Na jiném místě nacházíme Ducha Parakléta, který působí spolu s Otcem jako přímlovce, např. takto: Duch sám se za nás přimlouvá (Řím 8,26). A Spasitel zase také dává útěchu srdcím těch, kdo ji potřebují, neboť je psáno: a potěšuje pokorné ve svém lidu (srov. 1 Mak 14,14).

Jan Chrysostom

Nazývá jej Duchem pravdy, protože zjevuje obrazy Starého zákona. Svět zde nazývá bezbožným a zrak nejjistějším poznáním, protože zrak je smysl, který nejvíce vnímá.

Řehoř

A každý, kdo je naplněn Duchem svatým, je roznícen touhou po věcech neviditelných. Světská srdce milují pouze viditelné věci, a proto je svět nepřijímá, protože se nepozvedá k lásce k neviditelným věcem. A také proto, že čím více se světské mysli rozšiřují touhami navenek, tím více zužují lůno srdce, do něhož by Ho mohly přijmout.

Augustin

Boží láska se rozlévá v našich srdcích skrze Ducha svatého, kterého jsme přijali (Řím 5,5). Jak tedy máme milovat a zachovávat Kristova přikázání, abychom přijali Toho, bez něhož nemůžeme milovat a zachovávat přikázání? Máme v sobě nejprve lásku, kterou milujeme Krista, abychom si láskou ke Kristu a zachováním jeho přikázání zasloužili přijetí Ducha svatého, a tak se v našich srdcích

Duccio di Buoninsegna: Zjevení Krista při večeři Páně (1308–1311)

rozlévala láska Boha Otce? Toto tvrzení je zvrácené. Kdo totiž věří, že miluje Božího Syna, a Otce nemiluje, jistě nemiluje ani Syna, ale zvolil si to, co si myslí. Nezbyvá tedy než tomu rozumět tak, že ten, kdo miluje, má Ducha svatého, a když ho má, zaslouží si, aby ho měl více. A když ho má více, aby více miloval. Učedníci tedy již měli Ducha, kterého Pán slíbil, ale měl jim být dán ve větší míře. To, co měli skrytě, měli dostat zjevně. Proto není zaslíben jen tomu, kdo ho nemá, ale ne nadarmo tomu, kdo ho má. Kdo nemá, aby měl, a kdo má, aby měl ještě víc.

Co znamená „budu milovat“, jako by nyní nemiloval? Následující slova to vysvětlují: a zjevím se mu, to znamená, budu tak milovat, že se zjevím, a toto vidění dostaneme jako odměnu za víru. Nyní nás miluje tak, že věříme, a pak tak, že vidíme. Nyní také milujeme za to, že věříme, a pak budeme milovat za to, že vidíme, čemu jsme uvěřili.

Jan Zlatoústý

Nebo: „V onen den (až vstanu z mrtvých) poznáte...“. Když viděli, že vstal z mrtvých a je s nimi, naučili se nejjistější víře. Velká byla moc Ducha svatého, který je všemu naučil. Slovy: „Já jsem v Otci“ ukazuje znamení pokory a slovy: „a vy ve mně a já ve vás“ ukazuje lidskost a pomoc, která pochází od Boha. Písmo často používá stejná slova pro Boha a lidi, ale ne v podobném smyslu.

Hilarius

Nebo nám říká, abychom věřili, že zatímco on je v Otci na základě božské přirozenosti, my jsme v něm na základě jeho tělesného zrození a on zase v nás na základě svátostného tajemství. On sám totiž dosvědčil: Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm (J 6,56).

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

STAROVĚKÝ BISKUP KÁRÁ SVÉHO CÍSAŘE ZA ZLOČINY PROTI ŽIVOTU: PŘÍBĚH SV. AMBROŽE A CÍSAŘE THEODOSIA

Vzpomínám na mého oblíbeného sv. Ambrože a myslím, že je vhodné se zamyslet nad nějakým příběhem z jeho života. Tento by měl inspirovat biskupy a kněží.

Vypráví o pozoruhodném incidentu, který se odehrál mezi císařem Theodosiem a sv. Ambrožem, biskupem milánským. Pozoruhodný je tím, že ukazuje, jak spolu starověký biskup (Ambrož) a politik (Theodosius) komunikují o důstojnosti lidského života. Císař Theodosius měl moc nad životem a smrtí biskupa Ambrože. Sv. Ambrož věděl, že musí císaře korigovat, ale že to také může ohrozit jeho svobodu nebo dokonce i jeho život. Nicméně to udělal a napsal císaři osobní dopis, ve kterém ho napomenul.

Podívejme se na tuto pozoruhodnou epizodu ze života odvážného biskupa.

Pohoršující událost

Theodosius (římský císař v letech 378–392) byl v mnoha směrech mimořádný panovník. Úspěšně si poradil s Góty a dalšími kmeny a víc sjednotil potížemi zmítanou římskou říši na západě. Roku 390 vypuklo v Soluni strašlivé povstání, které vyústilo ve smrt Botherica, velitele tamější římské posádky. Zdá se, že si předtím davy velmi oblíbily jistého vozataje. Tento vozataj také vedl dosti zhýralý způsob života. To pohoršovalo Botherica, Góta a také velmi přímého a disciplinovaného muže. Nechal tohoto vozataje pro jeho zhýralost uvěznit. Davy se vzbouřily a postavily se za vozataje. Kromě jeho zatčení tu mohla hrát roli oboustranná etnická revnivost, neboť římskou posádku zde tvořili z velké části Gótové, zatímco město bylo převážně řecké. Velitel Botheric byl během povstání zabit.

Když se o tom Theodosius dozvěděl, rozlít se

Nařídil, aby římstí vojáci všechny obyvatele města pozatýkali a nahnali je na stadion, kde měli být pobiti. Za den tam

Pierre Subleyras: Sv. Ambrož uděluje rozhrěšení Theodosiovi (1745)

bylo zabito 7 000 lidí. Den po vydání tohoto rozkazu, kdy jeho hněv opadl, Theodosius svého rozhodnutí litoval a vyslal dalšího posla, aby se pokusil masakr zastavit, ale už bylo pozdě.

Theodosius byl pokořený. Šel do Milána, aby tam u Ambrože vyhledal útěchu. Ambrož však ve strachu, aby církev nesloužila jen jako politická rekvizita nebo zástěrka, ještě před Theodosiovým příchodem opustil město a v podstatě se s císařem odmítl sejít. To jistě Ambrože

ohrozilo, neboť riskoval, že znovu rozníti císařův nechvalně známý vztek.

Ambrož pak císaři napsal soukromý dopis (nyní známý jako Dopis č. 51)

Anglicky si ho lze celý přečíst zde: <https://www.newadvent.org/fathers/340951.htm>. Dopis byl psán uctivě, ale jasně císaře nabádal k veřejnému pokání. Zároveň mu v něm Ambrož sděloval, že dokud k tomuto veřejnému pokání nedojde, ne-

Claude Vignon: Svatý Ambrož (cca 1623)

bude v jeho přítomnosti slavit mešní oběť a ani ho na mši nepustí. Zde je několik výňatků:

Vzpomínka na tvé staré přátelství mi je příjemná a vděčně si vybavuji laskavost, jakou jsi na mé časté přímluvy tak milostivě projevoval druhým. Lze tedy vyvodit, že to nebylo z nevděčnosti, když jsem se vyhnul setkání s tebou, po kterém jsem předtím vždy upřímně toužil. A nyní stručně objasním důvod svého počínání...

Poslyš, vznešený císaři, nemohu popřít, že máš horlivost pro víru; přiznávám, že máš Boží bázeň. Projevuješ však přirozenou vehemenci [tj. vznětlivost], která... pokud ji někdo rozdmýchá, ty ji vyburcuješ ještě víc, až ji sotva můžeš zkrotit! (...) Ovládni se a přemoz svou přirozenou vehemenci zbožnou láskou...

Tuto tvou vehemenci jsem ti chtěl doporučit ke zvážení raději soukromě, místo abych na ni poukazoval nějakým svým

jednáním na veřejnosti...

Ve městě Soluni se stalo něco, co v žádých záznamech nemá obdoby, a já tomu nemohl zabránit; ve skutečnosti jsem předtím říkal, že by to bylo naprosto nelidské, když jsem tak často žádal, aby se nic takového nedělo, a ty sám tím, že jsi to odvolal, leč příliš pozdě, dáváš najevo, že to pokládáš za závažné, a já to nemohl zlehčovat, když se to stalo. Když o tom přišly první zprávy..., nebylo nikoho, kdo by nad tím nenaříkal, nikoho, kdo by to bral na lehkou váhu; tvé přátelské vztahy s Ambrožem nebyly žádnou omluvou pro tvůj čin...

Stydíš se, ó císaři, dělat to, co podle těla udělal královský prorok David, prapotec Kristův? (...) řekl: Zhřešil jsem proti Hospodinu. Snes tedy, ó císaři, bez netrpělivosti, když ti bude řečeno: Udělal jsi to, o čem platila slova: Zhřešil jsem proti Hospodinu. Pokud zopakuješ slova králov-

ského proroka: Pojdme, klaňme se, klekněme, truchleme před Hospodinem, naším Bohem, který nás učinil, bude ti také řečeno: Hospodin hřích s tebe sňal. Nezemřeš.

Svatý Jób, který byl sám také mocný v tomto světě, říká: Svůj hřích jsem neskrýval, ale vyhlásil ho přede všemi lidmi...

Toto jsem nenapsal proto, abych tě uváděl do rozpaků, ale proto, že by tě příklady těchto králů mohly podnítit k tomu, abys od svého království odňal tento hřích, neboť to uděláš tak, že pokoříš svou duši před Bohem. Jsi člověk, a když tě přepadl hřích, překonej ho. S hříchem nelze skoncovat jinak než slzami a pokáním. Nemůže to udělat žádný anděl ani archanděl. Sám Pán, který jediný může říct: Já jsem s vámi, Matouš 28,20, jestliže jsme zhřešili, odpouští jen těm, kdo činí pokání...

Nabádám tě, naléhavě tě žádám, vyzývám tě a varuji, neboť mě rmoutí, že ty, kterýs byl příkladem neobyčejné zbožnosti a vyznačoval se milosrdností... Dábel záviděl to, co bylo tvým nejskvělejším vlastnictvím. Přemoz ho, dokud ještě vládneš tím, čím ho můžeš porazit. Nepřidávej k svému hříchu ještě další jednáním, které zranilo mnohé.

Jsem sice dlužníkem tvé laskavosti, za niž nemohu být nevděčný, laskavosti, kterou jsi předčil mnohé císaře..., ale mám důvod ke strachu; neodvažuji se obětovat, pokud máš v úmyslu být přítomen. Je to, co není dovoleno po prolítí krve jednoho nevinného člověka, dovoleno po krveprolítí mnohých? Myslím, že ne.

Konečně píšu svou vlastní rukou, abys to mohl číst jen ty... Náš Bůh udělí varování mnoha způsoby: nebeskými znameními, příkazy proroků, viděními, jež dává dokonce i hříšníkům, aby jim rozuměli, abychom ho úpěnlivě prosili, aby odstranil všechny nepokoje, aby zachoval pokoj pro vás císaře a aby mohly dál trvat víra a pokoj Církve, pro niž je výhodou, když jsou císaři křesťané a zbožní lidé.

Určitě toužíš po tom, aby tě Bůh přijal. Všechno má svůj čas, Kazatel 3,1, jak je psáno: Je čas, Pane, abys jednal. Je čas přízně, ó Pane. Pak vykonáš svou oběť, až obdržíš povolení obětovat, když tvá oběť bude pro Boha přijatelná. Což by mi nebylo příjemné těšit se přízni císaře a jednat podle tvého přání, kdyby to situace

Anthonis van Dyck: Sv. Ambrož zakazuje Theodosiovi vstup do milánské katedrály (1619–1620)

a pravděpodobně zachránil svou duši tím, že naslouchal Ambrožovi a svou víru stavěl výš než svou občanskou autoritu.

Je to pozoruhodný příběh o moci evangelia proměňovat srdce všech. Tento výjimečný příběh ukazuje, co může způsobit, když člověk podstoupí riziko a řekne pravdu. Chvála Bohu za to.

Máme tu tedy jeden úžasný příběh

Zatímco se všichni biskupové samozřejmě musí v každé situaci obezřetně rozhodovat na základě obecného blaha, prozíravost usiluje o zásadní cíl spásy duší. Někteří se rozhodují mluvit směle jako Ambrož. Jiní volí tišší metody nebo usoudili, že veřejné napominání by z káraných jenom udělalo hrdiny. Věřící činí dobře, když své biskupy a kněží povzbuzují a modlí se za ně, aby dobře posuzovali situaci.

I kněží čelí náročným výzvám, když mají otevřeně mluvit ke svým kongregacím. Potřebují odvahu, aby oznamovali to, co nemusí být vždy populární nebo v kurzu. Slavný kazatel Vernon Johns, jehož nástupcem v baptistickém sboru v Dexter Avenue v Montgomery byl dr. Martin Luther King, se v nejnámějším ze svých kázání snažil probudit ospalé věřící, aby si uvědomili svou vlastní roli v udržování nespravedlnosti. I laici jsou stejně jako biskupové a kněží povoláni k tomu, aby se ozvali. Způsob, jakým Vernon Johns kázal, nám dává nahlédnout do toho, jak by měl znít prorok. Moc se mi líbí jeho řečnická otázka: „Jste hodni Ježíše, nebo jen státu Alabama?“

Odvahu, kolegové duchovní a lidé Boží, odvahu!

*Msgr. Charles Pope
Community in Mission
Přeložila Alena Švecová*

*Msgr. Charles Pope
katolický kněz ve Washingtonu D.C.*

umožňovala..., když by obětování přineslo přečin, neboť jedno je známkou pokory a to druhé známkou pohrdání. Vždyť nám slovo samotného Boha říká, že má raději, když lidé plní jeho přikázání, než když přinášejí oběti. Prohlašuje to Bůh, Mojžíš to vyhlašuje lidu, Pavel to káže pohanům. (...) Nejsou tedy pravými křesťany spíš ti, kdo odsuzují svůj hřích, než ti, kdo vymýšlejí, jak ho obhájit? Spravedlivý je ten, kdo na začátku své řeči obžaluje sám sebe. Ten, kdo sám sebe obviní, když zhrěšil, je spravedlivý – ne ten, kdo sám sebe chválí.

(...) Ale budiž vzdán díky Pánu, který chce trestat své služebníky, aby je neztratil. To mám společně s proroky a ty to budeš mít společně se svatými... Pokud mi věříš, nech se mnou vést..., uznej, co říkám; jestliže mi nevěříš, odpusť mi, co dělám, že Boha stavím před tebe. Kéž se, vznešený Císaři, se svým zbožným potomkem těšíš trvalému míru v dokonalém štěstí a blahobytu.

Hodnocení

Zde tedy biskup říká pravdu císaři a volá

ho k pokání. Nezapomeňte, že Ambrože žádné zákony nechránily před popravou či vyhnanstvím za takové počínání. Císař mohl beztestně udělat jedno nebo druhé. Sv. Ambrož však vyslovuje napomenutí, které má vést k upřímnému pokání. Zároveň Ambrož nedopustil, aby Církev sloužila jako rekvizita pro nějaké falešné a lichotivé ovace. Zapotřebí bylo upřímné a veřejné pokání. Když napomíná, má na mysli jak císařovu spásu, tak dobro věřících. Použil Pastýřovu hůl (která slouží jako zbraň k ochraně Ovcí), aby ochránil stádo před ztracením, bludem a ztrátou odvahy. Trval na pravdě, i když ho při tom mohl zabít vlk.

Co tedy císař Theodosius udělal?

Šel do milánské katedrály a přivedl tam celou svou svitu. Ambrož svolil, že se tam s ním setká. Císař vstoupil do dveří katedrály, odložil svá královská roucha a insignie a sklonil se ve veřejném pokání. O rok později, roku 391, šel osobně do Soluně a prosil tam o odpuštění. Theodosius zemřel roku 395 ve věku 48 let

POKORA, ÚHELNÝ KÁMEN SVATOSTI

Nejdůležitější ctností k pravému růstu ve svatosti je křesťanská láska – opravdová láska k Bohu a k bližnímu. Bok po boku teologické ctnosti křesťanské lásky však jde ctnost pokory.

V určitém smyslu to jsou dva pilíře či základní kameny pro toho, kdo skutečně usiluje o život v opravdové svatosti.

Pro svatou Terezií z Avily, významnou učitelku Církve a učitelku modlitby, pokora představuje prostě PRAVDU. Znamená pro ni uvědomovat si, jací doopravdy jsme z Boží perspektivy, v očích Boha, Původce veškeré pravdy. Ve skutečnosti máme úžasnou důstojnost – jsme stvořeni k Božímu obrazu podle jeho podoby a ve křtu se stáváme ikonami svaté Trojice. Náš konečný úděl je nevýslovný – spolu s anděly a svatými v nebi po celou věčnost chválit Trojici. Avšak to, že jsme byli počati v prvotním hříchu, máme v sobě chtíč a jsme hříšní, odhaluje naši vskutku porušenou lidskou přirozenost.

Opravdu pokorný člověk naprosto jasně rozpoznává, že veškeré dobro, které koná a jehož je schopen, je výsledkem Boží moci, Boží milosti a Boží dobroty v jeho životě. Na druhou stranu pokorný člověk přiznává, že všechna jeho selhání, zejména v morální oblasti hříchu, pramení z toho, že špatně nakládá se schopnostmi, které mu Bůh dal.

S ohledem na to, jak je pokora důležitá, se snažme tuto ctnost ve svém životě pěstovat; snažme se ji získat a nechat ji hluboce zakořenit v samotném středu naší duše. Kéž jsou naše slova, skutky a záměry vždy obdařeny a prostoupeny pravým duchem pokory.

Našimi vzory necht' jsou samozřejmě Ježíš a Marie. Oba byli těmi nejsvatějšími, kteří kdy chodili po této planetě, ale byli také ze všech nejpokornější. Ježíš pouze jednou popisuje vlastnosti svého nejsvětějšího srdce – jeho srdce je tiché a pokorné. Kéž v hlubinách našeho srdce zní modlitba veliké pokory Ježíšova srdce: JEŽÍŠI, KTERÝ JSI TICHÝ A POKORNÉHO SRDCE, UČIŇ MĚ SRDCE PODOBNÝM TVÉMU.

Následující část našeho pojednání poukáže na určité kroky, které můžeme

Pietro Lorenzetti: Bl. Humilitas přiváží do kláštera cihly (cca 1341)

učinít, abychom této nádherné ctnosti, pokory, dosáhli.

Strategické kroky k dosažení nádherné ctnosti pokory

1. Ocenit její hodnotu

Nikdy ve svém životě nebudeme schopni dosáhnout ničeho dobrého, pokud nebudeme vnímat, jak to je cenné a hodnotné. Hrabivci usilují o zlato, marniví lidé o pocty a hédonisté o smyslové rozkoše. Proč? Protože je pokládají za hodnotné – přestože to jsou modly a falešné hodnoty. Pokory si musíme cenit jako základního kamene svatosti a chápat, jak je pro budování svatosti důležitá. Jinak bude naše životní úsilí o svatost stát na písku a brzy se zhroutí.

2. Žebráci před Bohem

Svatý Augustin, citovaný v *Katechismu katolické církve*, tvrdí, že před Bohem jsme všichni žebráci. Ve všem zoufale potřebujeme Boha, jsme na něm plně závislí. Zejména Boha potřebujeme k tomu, abychom mohli vést ctnostný život a vzdát se pýchy – pravého opaku pokory – všech velikostí a tvarů. Ježíš nám přikázal: „Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno“ (Matouš 7,7). A jak se modlit? Pane, da-

ruj mi tiché a pokorné srdce.

3. Poddajnost při duchovním vedení

Všichni máme ve svém životě a zvláště v životě duchovním slepá místa. Dobře školený duchovní vedoucí je pro nás na cestě do nebe nesmírnou pomocí.

4. Poslušnost při vedení

To v praxi znamená, že při vedení musíme být natolik pokorní, abychom poslouchali vedoucího, který je Božím zprostředkovatelem pravdy a milosti. Jednou ze známek pravé svatosti sv. Faustyny Kowalské byla nepochybně její poddajnost a poslušnost při duchovním vedení. Bez poslušnosti ve skutečnosti nelze růst v pokoře a svatost je blokována a mařena.

5. Přijímat otcovské korigování

To opravdu není příjemné, ale pro náš duchovní růst a pro náš růst v pokoře je nezbytné, abychom přijímali otcovské korigování. Vzhledem k naší vrozené pýše je běžné, že když někdo poukáže na něco, co je v našem životě třeba napravit, naježíme se, uhýbáme před tím a někdy se bráníme frontálním útokem. Prostě se bráníme tomu, aby nás někdo upozorňoval na naše nedostatky – to působí samolibá pýcha. Svátý Dominic Savio se

Pietro Lorenzetti: Bl. Humilitas předčítá spolumistrům z Bible (1341)

v oratoři sv. Jana Bosca spřátelil s jiných chlapcem. Savio trval na tom, aby ho jeho kamarád upřímně upozorňoval na jeho nedostatky a pomáhal mu tak růst ve svatosti. Ještě než mu bylo patnáct let, dosáhl heroické ctnosti a svatosti a jednoho dne bude svatořečen.

6. Přijímat pokoreň

Snad ještě těžší než přijímat otcovské korigování je ochotně přijímat pokoreň, jež na nás dopadají. Ať se nám to líbí, nebo ne, budeme pokorováni. Nejlepší příležitosti máme právě ve chvílích, kdy Bůh dopouští, abychom byli pokoreni. Máme přirozený sklon oplácet. Svatí však na pokoreň reagují tak, že zůstanou zticha, modlí se za toho, kdo jim ublížil, a své pokoreň spojují s tím, jakou potupu zakusil Ježíš při svém trpkém, krutém a pokorujícím utrpení. Bez Boží milosti to je nemožné, ale s Bohem je možné všechno!

7. Křesťanská láska a služba

To je zajímavý zvrát: křesťanská láska a služba jako brána k pokoreň. Ve skutečnosti pokaždé, kdy se vydáváme ve službě druhým a takto jim projevujeme křesťanskou lásku, zároveň rosteme v pokoreň. Vlastně když praktikujeme křesťanskou lásku – nadpřirozenou lásku k Bohu a bližnímu –, rosteme ve všech ostatních ctnostech, včetně pokory.

8. Rozjímat nad třemi rozměry Ježíšova života, jež vypovídají o jeho velké pokoreň:

1) Jeho vtělení

To, že Ježíš, druhá osoba svaté Trojice, na sebe vzal lidské tělo a stal se člověkem, bylo obrovským skokem ponížení a pokory. Bůh se stal člověkem, abychom se mohli stát Božími syny a dcerami.

2) Jeho utrpení

Všechny součásti a podrobnosti utrpení našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista vypovídají o neuvěřitelné a pozoruhodné pokoreň. Stačí však, když se zaměříte na korunování Ježíše trním – třetí tajemství bolestného růžence. Snášel výsměch, sarkasmus a urážky, se zavázanýma očima byl bit do tváře, tahali ho za vousy, plivali mu do tváře, a to nejdůležitější – byl korunován ostrým a bodavým trním. V tom všem, slovy proroka Izajáše, byl jako mírná, nemá ovce vedená na porážku. Rozjímáním nad Kristovým utrpením by naše pýcha měla padnout do hlubin.

3) Ježíš ve mši a Eucharistická přítomnost

Většina katolíků zanedbává i nedělní mši. Mnozí berou mši svatou jako samozřejmost. Ještě další přijímají Ježíše ve stavu

smrtného hříchu, čímž ho znovu křičují. Celkově lidé na Ježíše, přítomného ve svatostánku, po celém světě zapomínají, odcházejí od něho a ponechávají ho opuštěného. To vše je pro Ježíše, Pána pánů, Krále králů, toho, kdo miluje nejvíc ze všech, zdrojem bodavého a hlubokého pokoreň.

9. Uvědomovat si své minulé hříchy a Boží milost

Když jsme v pokušení zaujmout pyšný a povýšený postoj, pro náš duchovní růst ve svatosti a pokoreň by mohlo být velmi prospěšné a vhodné vybavit si, kolikrát jsme zklamali Pána Ježíše a jak jsme se pak za to styděli. To nás, mírně řečeno, může udržet pokorné, opravdu velice pokorné.

10. Marie, příklad svatosti a pokory

Ze všech Božích stvoření byla Marie zdaleka největší. Byla však také nejkornější ze všech žen. Její velkou pokoru ilustrují její slova: „*Hle, jsem služebnice Páně... můj duch jása v Bohu, mám spasiteli... Udělejte, cokoli vám nařídí...*“ Těch pár slov, která máme v Písmu svatém o Marii, poukazuje na její svatost, ale především na její pokoru.

A ještě poslední myšlenka k růstu v pokoreň. Jedním z neúčinnějších prostředků, jejichž pomocí můžeme růst v pokoreň, je ve stavu nejlepší připravenosti přijímat eucharistického Pána Ježíše ve svatém přijímání. Při přijímání eucharistického Pána bychom ho měli úpěnlivě prosit, aby nám dal své srdce, a s velikou vroucností a vírou říkat: „*Ježíši, který jsi tichý a pokorného srdce, učiň mé srdce podobným tvému.*“ To je takřkajíc zkratka ke svatosti i hluboké pokoreň srdce.

P. Ed Broom, OMV
Catholic Exchange
Přeložila Alena Švecová

Fr. Ed Broom, OMV
oblát Panny Marie, spisovatel a blogger

PŘEDSEDA NĚMECKÝCH BISKUPŮ KÁRÁ PAPEŽE FRANTIŠKA ZA KRITIKU SYNODÁLNÍ CESTY

Biskup Bätzing se v rozsáhlém interview pro *Associated Press* zmiňoval mimo jiné o poznámkách papeže Františka k synodální cestě.

Biskup Georg Bätzing kritizoval papeže Františka a odmítl papežova nedávná slova o tom, že kontroverzní německá synodální cesta je neúčinná, ničivá a ideologicky otrávená, s tím, že Němci mají „zásadně odlišné pohledy na synodalitu“ než Řím.

V interview na počátku letošního roku předseda Německé biskupské konference řekl, že papežův „způsob vedení církve prostřednictvím různých interview“ je „krajně sporný“, uvádí *CNA Deutsch*. Biskup Bätzing se v rozsáhlém interview pro *AP* zmiňoval mimo jiné o poznámkách papeže Františka k synodální cestě.

Limberský biskup Bätzing poukázal na to, že němečtí biskupové se v listopadu s papežem Františkem setkali v rámci návštěvy *ad limina*.

„Proč s námi o tom papež nemluvil, když jsme u něho byli v listopadu?“ ptal se biskup Bätzing. „Byla k tomu příležitost, ale tehdy té příležitosti k diskusi nevyužil.“

Předtím Bätzingův spolupředseda Německé synodální cesty obvinil Vatikán z „přezírání“ německých katolíků svou „zásadní kritikou“ kontroverzního procesu a usnesení na listopadových setkáních.

V interview biskup Bätzing řekl, že papež František synodální cestu chápe jako „rozsáhlé shromažďování podnětů ze všech koutů církve, které pak biskupové konkrétněji proberou, a nakonec jeden muž nahore rozhodne“.

„Taková synodalita není v 21. století životaschopná,“ dodal biskup Bätzing.

Papež František a další představitelé církve vyjadřují vážné obavy ohledně plánů na vytvoření trvalé synodální rady pro německou církev. Takový orgán by podle synodální cesty fungoval „jako

Mons. Georg Bätzing na audienci u papeže Františka. Foto: Vatican Media

poradní a rozhodovací orgán ohledně zásadních vývojových trendů v Církvi a společnosti“.

Navíc by „činil zásadní rozhodnutí naddiecézního významu o pastoračním plánování, otázkách budoucnosti a rozpočtových záležitostech církve, o nichž se nerozhoduje na diecézní úrovni“.

V reakci na varování z Říma před takovým krokem biskup Bätzing naznačil, že bude usilovat o „záložní variantu“.

„My v Německu máme již od 70. let minulého století takzvanou Spojenou konferenci, kde se spolu navzájem radí biskupská konference a Ústřední výbor německých katolíků (ZdK), tj. biskupové a laici,“ pokračoval. „Tato Spojená konference dostala určité úkoly. Záložním řešením tedy je: Zůstaneme u tohoto modelu a jenom jí přidáme důležité úkoly, které jsou proveditelné v rámci církevního práva.“

Pokud jde o námitky vznesené při setkáních ve Vatikánu – a potvrzené v lednovém dopise schváleném papežem Františkem –, biskup Bätzing zopakoval

své veřejné odmítnutí těchto obav a prohlásil, že synodální cesta bude navzdory námitkám pokračovat ve své kontroverzní agendě.

„Není to katolické“

CNA Deutsch uvádí, že kardinál Marc Ouellet, prefekt Dikasteria pro biskupy, varování Vatikánu potvrdil a jednoznačně vyjádřil, že německý tlak na vytvoření synodální rady je nepřijatelný.

„Pokud by Církev v Německu měla být v budoucnu řízena tímto způsobem,“ řekl, „už jsem biskupům [během listopadové návštěvy *ad limina*] velice jasně řekl: Není to katolické.“

Pro španělský časopis *Omnis* kardinál Ouellet řekl, že synodální rada „může být praxí jiných církví, ale naší ne“.

Takováto německá rada by „neodpovídala katolické ekleziologii a jedinečné úloze biskupů, která má původ v daru svěcení a z níž vyplývá, že musí mít svobodu učit a rozhodovat.“

Ohledně pokusů přimět německé biskupy k tomu, aby se dobrovolně „vzdali“

své autority a předali ji nové radě či jinému dozorčímu orgánu, kardinál Ouellet řekl: „Pravda je taková, že to není možné; bylo by to vzdání se biskupského úřadu.“

30. ledna Vatikán oznámil, že papež František přijal rezignaci kardinála Ouelleta, jemuž bylo 78 let, tedy o tři roky víc, než je obvyklý věk odchodu biskupů do důchodu. S účinností od 12. dubna ho vystřídá sedmašedesátiletý biskup Robert Francis Prevost.

Jak si biskup Prevost poradí s německou kontroverzí, teprve uvidíme. Tento biskup sloužil od roku 2015 jako biskup v diecézi Chiclayo v Peru. Jako prefekt povede vatikánský úřad zodpovědný za hodnocení nových členů katolické církevní hierarchie.

„Pokraj schizmatu“

Také kardinál Walter Kasper německé biskupy varoval, že nemohou obcházet

„autoritu papeže a v konečném důsledku i 2. vatikánského koncilu“ nebo ho podkopávat „ošidným novým výkladem“.

Podle CNA *Deutsch* kardinál Kasper zdůraznil, že biskup se nemůže „následně vzdát, celkově ani částečně, autority, která mu byla svátostně propůjčena v apoštolské posloupnosti“ tím, že by se zavázal synodální radě, „aniž by porušil zodpovědnost, která byla svěřena jemu osobně“.

„Vzdor vůči dopisu z Říma či pokusy potutelně měnit jeho výklad a vyhýbat se mu navzdory všem dobře míněným ujištěním nutně povedou na pokraj schizmatu, čímž Boží lid v Německu uvrhnou do ještě hlubší krize.“

Podle kardinála Ouelleta je teď důležité, aby Svatý stolec pokračoval v dialogu s německými biskupy.

„Uvidíme, jak bude dialog pokračovat,“ řekl kardinál a dodal, že biskup

Bätzing je teď povinen odpovědět na dopis schválený papežem Františkem.

„Pak uvidíme, jak bude dialog pokračovat, neboť je zřejmé, že v něm pokračovat musíme a také jim musíme pomoci zůstat v katolickém proudu,“ zdůraznil kardinál Ouellet.

AC Wimmer

National Catholic Register

Přeložila Alena Švecová

AC Wimmer

zakládající šéfredaktor CNA Deutsch

BOŽÍ JMÉNO

Vše začíná vyprávěním o hořícím keři (Ex 3), kdy je zaznamenán první dialog Mojžíše s Bohem.

Mojžíš se ptal na Boží jméno a dostal odpověď: „*Jsem, který jsem*“. Tak se ozval i Kristus, když se ho pokoušeli zatknout a jeho nepřátele to srazilo na zem.

„Jahve“ je z kmene slova *hájá*- být. Je ztotožněno s Bohem praotců Izraele, kteří měli pro Boha jméno El (singulár) i Elohim (forma plurálu). Je sice jeden, ale jako nezměrný je mimo singulár i plurál. To ale neodpovídalo polyteistickým představám, ani představě Platóna o „Jsoucím“, protože Bůh je osoba. Skutečnost, že Bůh sám sebe pojmenoval, prohlubuje tento rozdíl v chápání Boha nebo boha. Není to bůh místa, ale Bůh lidí, který není omezen na určité místo. Nově se jedná o vztah osob, a to zájmen JÁ a TY. Má vztah k našemu času i k naší budoucnosti, a tak stojí nad veškerými mocnostmi. To odpovídá také dalšímu jménu Boha „Immanuel“, tj. „Bůh s námi“.

Také známe vyjádření Krista v Písmu: „*Já a Otec jedno jsme*“ (srov. Jan 10,30)

a dále, spíše velebnějšskou modlitbu: „*Aby byly jedno jako my*“ (Jan 17,11). V této souvislosti je zajímavé jiné chápání a překlad: „*Jsem to, co jsem*“. Na první pohled to vypadá, že se jedná o třetí osobu. V negativním případě jsme o někom s údivem slyšeli: „Co to je?“ Bůh je ale vždy přítomen. Bavit se o Bohu, jako o třetí osobě středního rodu, považují poněkud za necitlivé, ale v tomto překladu je to ON i ONO. Navazuje to i na představu mnohých, že Něco je nad námi. Je to i nejvyšší dokonalost, která je logicky jen jedna v jakési singularitě. Ve staré češtině byl Bůh také vysvětlován jako „čirý kon“, tj. pouhý čin.

Kristus důrazně požaduje, aby naše víra byla rozumná. Současně upozorňuje, že to s námi jinak špatně dopadne (Mat 13,18–19). Pro lepší pochopení si proto naše učebnice náboženství, a to již více než před sto lety, pomáhaly matematikou. Nejsvětější Trojici nám přibližovali matematickou rovnicí, že součet tří

nekonečen je jen jedno nekonečno, což jsme pochopili. Chápání Boha má být na naší úrovni co nejméně nepravděpodobné, ale v podobnosti víme, že vyšší matematika tu nižší neruší.

Izraelité Boží jméno chápali velmi důvěrně a z uctivosti měli pro Boha řadu zástupných jmen. Některé vyslovovali jen za mimořádných okolností a možno si také připomenout i šem Golema ve filmu o císaři a jeho pekaři. Ze Starého zákona lze také uvést: *Uschla tráva a opadal květ, slovo našeho Boha však trvá navěky* (Iz 40,6–8). Proti pomíjivým bohům je zde Bůh, který je. *Já Jahve jsem první a budu i s posledními* (Iz 41,4).

Ve starozákonní době se pro královský úřad používal výraz „Syn Boží“. Můžeme se poučit návaznostmi na Žalm 2,7, kdy izraelský král dostává následující prorocký pokyn: „*Vyhlásím Hospodinovo rozhodnutí. Pán mi řekl: Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil. Požádej mě, a dám ti v majetek národy, do vlastnictví končiny*

země.“ To používal i David. Ve starších textech byl i Izrael popisován jako prvorozený Hospodina.

V řecké bibli se Bůh nahrazuje slovem „Pán“. Jméno není pouhé slovo, nýbrž osoba, a je to sám Ježíš Kristus. Je jménem živého Boha a stal se pro nás oslovitelným Bohem, nikoliv národním bohem, ale Bohem všech. Kristus je ale spíše titul. Znamená to Mesiáš a paradoxně jej obdržel od Piláta, jako důvod k odsouzení, který napsat na jeho kříž. Je to funkce neoddělitelná od osoby a Jeho bytí je jeho dílem a opačně.

Dříve však uvažovali o Ježíši z pozemských hledisek: „A třebaže jsme Krista kdysi posuzovali dle lidských měřítek, teď už to neděláme...“ (2 Kor 5,16). Rovněž i my musíme uznat Ježíše jako Krista, který se zásadně liší od různých učitelů.

Slovo mesiáš původně znamenalo pomazaný a týkalo se králů. Bylo to zejména Nátanovo proctví (asi z 10. stol. před Kr.) před králem Davidem, kdy se mluvilo o jeho potomku. Byla to jahvistická interpretace dějin od stvoření až po nastolení davidovské dynastie. Redakce byla pak provedena v době krále Šalomouna. Jedná se o příslib Evě, povolání Abrahamovo, požehnání Jakubovo a proctví Bileámovo. Důležité jsou královské žalmy a Izaiášův cyklus o Emanuelovi.

Prorok Jeremiáš již nemohl mít plnou důvěru v davidovskou dynastii, a proto používal předdavidovskou terminologii. V exilní době hovořil Ezechiel o bu-

Foto: Tilman2007 / wikimedia

doucím davidovským králi. Na základě zklamání však měl představu mesiáše pokorného, ale přece vítězného v míru (viz Zach 9,9–10 asi ze 4. stol. před Kr.). Základem je příslib, že Hospodin vzbudí lidu, tj. z jeho středu proroka, který zprostředkuje Boží slovo (viz Dt 18,17–18; Dt 18,15; asi 8. stol. před Kr.). Prototypem ideálního židovského proroka ale stále zůstával Mojžíš. Prorocká linie pokračovala v Jozuovi, soudcích, Samuelovi, Eliášovi, Jeremiášovi. Zpěvy o trpícím mesiáši jsou dílem tzv. Deuteroizaiáše, který žil v době babylonského exilu. Někteří viděli symbol v trpícím vyvoleného národa, jiní

hledali konkrétní osobu. Žádná postava se však nehodila. Jednalo se o Služebníka, ale tehdejší znalci nekladli důraz na jeho utrpení.

Petr Jílek

Petr J. Jílek
člen Řádu svatého Lazara Jeruzalémského

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I52 00 Praha nebo na rcmonitor.cz. Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

E-mail:

PSČ:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 30 Kč, což za rok činí 700 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

PŘÍLIŠ POVYKU KVŮLI SEXU

Nedovolte kritikům víry, aby vás přesvědčili, že se církev příliš zaměřuje na partie od pasu dolů.

Katolíci nezdědka slýchají, že je církev „posedlá sexuálním hříchem“. A proto tedy – ať už jde o reakce na moderní sekularisty, kteří tvrdí, že „láska je láska“, nebo na protestanty, kteří se domnívají, že cudnost je sice dobrá, ale není třeba to s ní přehánět, tráví katoličtí apologeti spoustu času obhajobou učení týkajícího se pohlavních orgánů.

Dnes je to obzvláště naléhavá práce, protože takováto obvinění jsou stále častěji slyšet i v samotné církvi. Vysoce postavené osoby v ní a vlivní činitelé spolu s vytrvalými laickými aktivisty a nezdědka též progresivistickými akademiky, kteří si v poslední době dodávají hodně odvahy, nejenže odsuzují „posedlost“ katolicismu sexem, ale také se domnívají, že nyní mají k dispozici prostředky a vhodnou příležitost, aby to nadobro napravili.

V posledním desetiletí vzrostl vliv nadšenců toužících přepsat katolické učení týkající se sexuality. Trhliny v monolitu katolického mravního učení se množí a rozšiřují, což mnohé ve světě vede k tomu, že nikoli bezdůvodně očekávají brzký tektonický posun, který církev přiblíží duchu doby.

Jelikož se jedná o věčné téma a zároveň jakoby z titulků dnešních novin, podívejme se na některé důvody, proč církev klade na sexualitu a cudnost velký důraz, a v důsledku toho považuje zneužívání sexu a přestupky proti cudnosti za závažné.

I. Bůh nás stvořil jako muže a ženu

Prostřednictvím inspirovaného autora knihy Genesis Bůh zjevil dvě věci o lidské přirozenosti. Jsme stvořeni 1) k Božímu obrazu a podobě a 2) jako muž a žena.

První charakteristika se týká přinejmenším naší rozumné, nesmrtelné duše, která nás odlišuje od zvířat. Druhá charakteristika nám říká, že jsme v jádru pohlavní bytosti. Pohlaví našich těl není pouhým nahodilým rysem, jak nám chtějí namluvit moderní gnostici, ale

Lucas Cranach st.: Adam a Eva v ráji (1530)

zcela zásadně určuje, kým jsme. To, kým nás Bůh stvořil, nemůžeme změnit – ani zohavením svého těla, ani oblékáním jiného oblečení, ani pokusy o uzavření manželství s osobou téhož pohlaví. Naše pohlaví nás určuje až do morku kostí.

Prožívání naší pohlavnosti tedy není jen živočišný způsob, jak nakládáme se svým tělem, nebo jen duchovní dojem toho, co cítíme ve svém nitru. Je to spíše integrovaný a ústřední aspekt našeho rozkvětu a dokonalosti jako lidských bytostí. Naše genitálie nejsou „harampádí“, jsou to fyzické znaky duchovní reality. Sex nekonzumujeme jako nezdravé jídlo nebo si na něj nehrajeme jako ve videohře, protože sex ze své podstaty obsahuje a sděluje plnost naší důstojnosti.

2. Manželský svazek je metaforou Krista a církve

Bůh také v Písmu zjevuje, že jeho vztah s námi se nejvíce podobá manželství. Základy pro to položil ve Starém zákoně. Když byli Židé Bohu nevěrní tím, že uctívali modly a falešné bohy, nejednalo se jen o neposlušnost vůči božím příka-

zům, ale také o určitou formu prostituce (Jr 3,1; Oz 4,15). Píseň písní představovala Boží lásku k Izraeli jazykem smyslné básně. Její předpokládaný autor, král Šalomoun, se však stal neblahým příkladem sexuálního hříchu i modlářství kvůli obrovskému počtu pohanských manželek a konkubín, což vedlo k nevěře, která navždy rozštěpila izraelské království.

Naproti tomu Šalomounův potomek (skrže svého pozemského otce Josefa) Ježíš miluje svou jedinou manželku, církev, s dokonalou věrností, a dokonce za ni položil život (Ef 5,25). My, kteří jsme jeho nevěstou, jsme povoláni milovat ho se stejnou věrností a poslušností, což umožňuje intimní, manželské spojení s ním, tělem i duší, které vrcholí ve věčném životě.

To vše ovlivňuje náš pohled na sexuální hřích, protože sex je jádrem manželství. Zahrnuje sliby a činí svátostné manželství nerozlučitelným. V průběhu manželství symbolizuje a v tělesném znamení znovu představuje vzájemné sebe-darování, k němuž se manžel a manželka zavázali. Přestupky proti čistotě jsou tedy

přestupky proti správnému vyjádření sexu v manželství – to znamená, že jde o přestupky proti hlavnímu znamení, kterým se Bůh rozhodl zjevit svůj vztah k nám. A to není žádná maličkost!

3. Sex z nás činí spolustvořitele s Bohem

V manželství sex nejen vyjadřuje sebe-darování mezi manželi, ale také běžně přináší to, co se tradičně nazývá hlavním „cílem“ manželství: plození. V tomto nádherném uspořádání nám Bůh umožňuje mít podíl na jeho vlastní moci.

Bůh je láska a všechno ve vesmíru existuje proto, že to v nezměrném výronu své lásky přivedl k životu z ničeho a udržuje to v bytí. On proměňuje lásku v život a prostřednictvím daru sexu nám umožňuje činit totéž. V aktu manželské lásky se stáváme jeho partnery, spolustvořiteli, kteří přivolávají božskou jiskru života a uvádějí v život nové malé obrazy a podoby Boha. Tyto nové bytosti nikdy nepřestanou existovat a sdílejí slavný osud intimního spojení s věrným Ženichem. I my máme možnost proměnit lásku v život.

Je úžasné se nad tím zamýšlet: Bůh, který uschopňuje svá stvoření k božským činům. A protože božské věci si zaslouží nejvyšší úctu, jejich zneužití je záležitostí nejtěžšího zla.

4. Písmo nás stále nabádá k sexuální morálce

Biblické zmínky o sexuální nemravnosti jsou součástí zjeveného Božího slova a je třeba je mít na paměti. Nelze je jednoduše odmítnout jako zastaralý přežitek z „předvědecké“ doby.

Šesté a deváté přikázání a Zákon nařizovaly sexuální zdrženlivost a trestaly, i když nedokonale, prohřešky jako cizoložství a sodomii. Zmínili jsme, jak Starý zákon srovnával modloslužbu se sexuálním hříchem. Poskytuje také příklady škodlivosti chťice: například Šalomoun; jeho otec David (2S 11), jehož nedovolená touha po Batšebě ho přivedla k vraždě a tvrdému pokání; dva starci, kteří zatoužili po Zuzaně a zaplatili za to nejvyšší cenu (Dan 13); a samozřejmě Sodoma a Gomora, na jejichž chlípné davy dopadl Boží ohnivý soud.

Rembrandt: Ježíš a cizoložnice (1644)

Ježíš si sexuální čistoty cenil natolik, že ji rozšířil a přesunul se od pouhých fyzických aktů také k našim vnitřním dispozicím (Mt 5,28). Zejména příkazy a výzvy, které nacházíme v listech svatého Pavla, vždy zřetelně zahrnují sexuální morálku (Ř 13,13–14; 1K 6,13–20; 1Te 4,3–7; Ko 3,5; Ef 5,23 atd.). Obdobně když Pavel vyjmenovává neřesti, které jsou v rozporu se svatostí a duchovním životem, se sexuální hříchy dostávají na přední místo (1K 6,9–10; Ga 5,19).

Tento apoštol a inspirovaný autor, největší evangelista a učitel církve, si nedělal starosti s tím, že by vypadal jako „posedlý“ sexem! Měli bychom napodobovat jeho příklad.

5. Sexuální hřích má vážné společenské důsledky

Stále přetrvává výmysl sexuální revoluce – kterým se běžně ohánějí libertini –, že sex se týká pouze toho, „co se děje v mé ložnici“, a není tedy záležitostí veřejného blaha. Jak se vás dotýká moje sbírka pornografie, smilstvo, cizoložství nebo „manželství“ osob stejného pohlaví? Nižak vás neovlivňuje, a proto mlčte.

Je to krátkozraký postoj a ironické na

tom je, že mnozí z těch, kdo jej obhajují, nezdědka tvrdí, že váš plynový sporák nebo zvyk dlouho se sprchovat přispívají k příchodu globální katastrofy. Pokud jde o věci, jako je chudoba a změna klimatu, mají nesmírný cit pro sociální důsledky, které se odvíjejí od soukromých skutků. Mohli bychom je tedy požádat, aby stejný princip aplikovali i na sexuální hříchy. Například:

- Sex mimo manželství vede k epidemickému zlu potratů a počtu dětí vyrůstajících bez otce, protože nespočet „nechtěných“ dětí je buď po početí zabito, nebo zbaveno práva na výchovu otcem a matkou, kteří jsou k sobě vázáni manželským slibem.

- Děťství bez otce je známý statistický prediktor chudoby, kriminality, násilí se střelnými zbraněmi, členství v ganzích, užívání drog, zneužívání dětí, horších studijních výsledků a menších životních úspěchů.

- Cizoložství vede k rozvodu, který traumatizuje děti a ekonomicky poškozuje všechny zúčastněné.

- Deviantní sexuální chování – duhové spektrum sodomie, transgenderismu, „queerismu“, každé písmeno stále se roz-

růstajícího akronymu – je spojeno s řadou negativních důsledků, včetně vyšší míry depresí, sebevražd a zneužívání drog.

- Pornografie je pastí zejména pro muže, kteří pak propadají krutým vzorcům závislosti. Dospívající mládež vede k utilitárnímu pohledu na ženy a sex, připravuje mladé lidi o schopnost budovat láskyplné a zdravé vztahy a v manželství ničí intimitu, důvěru a něhu (viz „rozvod“ zmíněný výše).

A protože společenské vzorce mají tendenci se opakovat, důsledky sexuálního hříchu se budou odrážet v nových generacích zraněných osob. Sex není nikdy soukromý: jeho důsledky jsou vztahové, manželské, společenské a generační.

Nenechte se zastrašit těmi, kdo naznačují, že vy, kteří se držíte katolického učení o sexualitě, jste vlastně těmi, kdo mají problém. A nedovolte kritikům – ať už mimo církev nebo v ní –, aby vás odváděli od základních pravd o sexu a cudnosti uváděním extrémních příkladů „posedlosti“.

Je možné se nepřiměřeně soustředit na cudnost a zanedbávat přitom jiné důležité ctnosti, které křesťané musí mít. Skutečné případy jsou však mnohem vzácnější než laxnost, kterou si většina z nás, padlých lidí, ráda dopřává pro své domácí neřesti. (A v praxi se podle mého názoru stává, že ti, kdo se snaží být cudní, bývají také spravedlivější, vlídnější, snášenlivější a tak dále – protože ctnost-

né návyky se shlukují.) Většinou to, co lidé nazývají posedlostí, je ve skutečnosti jen naše náležitá úcta ke katolické sexuální morálce a naději a uzdravení, které nabízí našemu rozbitému světu. A my ji musíme i nadále v každé době hlásat.

Todd Aglialoro
Catholic Answers
Přeložil Pavel Štíčka

Todd Aglialoro
výkonný redaktor Catholic Answers Press

Zástupci plzeňského pivovaru již po dvanácté přivezli do Vatikánu zlatý ležák Pilsner Urquell

Zástupci plzeňského pivovaru již po dvanácté přivezli do Vatikánu zlatý ležák Pilsner Urquell, letos požehnaný plzeňským biskupem. Symbolický počet lahví dle letopočtu 2023 tradičně předal Svatému stolci český velvyslanec. Zástupci Plzeňského Prazdroje na generální audienci dne 12. dubna věnovali Svatému otci také speciální dar, české hodinky PRIM, připomínající čas od založení pivovaru do dnešní doby.

Velikonoční požehnanou várku poslal plzeňský pivovar Svatému stolci v novodobé historii již po dvanácté. V souladu s letopočtem se jednalo o 2023 lahví. Letošní várce požehnal plzeňský biskup mons. Tomáš Holub. Ve Svatém týdnu převzal požehnané plzeňské pivo z rukou velvyslance České republiky při Svatém stolci, Václava Kolaji, asesor pro všeobecné záležitosti Státního sekretariátu Svatého stolce Mons. Roberto Campisi.

Dne 12. dubna se zástupci Prazdroje – generální ředitel Dragos Constantinescu, ředitelka firemních vztahů a komunikace Pavlína Kalousová a emeritní vrchní sládek Václav Berka zúčastnili v doprovodu velvyslance Václava Kolaji generální audienci, na které předali papeži Františkovi speciální dar. Letos to

Foto: Jiri Straseki / Člověk a Víra

byly hodinky výrobce ELTON hodinářská, který v Novém Městě nad Metují vyrábí hodinky PRIM již od roku 1949. Hodinky připomínají 180 let existence piva Pilsner Urquell a zároveň symbolizují čas od založení pivovaru do dnešní doby.

U příležitosti uvaření první várky plzeňského ležáku Pilsner Urquell se loni uskutečnila i tradiční dobročinná aukce hodinek Prim Manufacture pro centrum Paraple s výnosem téměř 5,8 mil. Kč.

Součástí návštěvy bylo také naražení dřevěného sudu, daru plzeňských pivov-

arských bednářů, na ochutnávce požehnaného plzeňského piva pro zástupce Svatého stolce, diplomatický sbor akreditovaný při Svatém stolci a české krajany.

Dodávka zlatého ležáku z Plzně do Vatikánu se stala již ustálenou českou „stopou“ vatikánských velikonočních svátků. Navázala na více než sto let starou tradici, kdy si na doporučení svých lékařů nechal papež Lev XIII. posílat do Vatikánu nefiltrovaný plzeňský ležák.

Vatican News

VOLE, MODLI SE, NEBO SE TADY ZBLÁZNÍŠ!

Vážený jubilant J. E. Mons. Dominik kardinál Duka O.P. je bezesporu osobností, která dala velkou část tváře církvi českých zemí 21. století. V den, kdy uzavíráme toto číslo, slaví pan kardinál své životní jubileum. Dovolte jen malý výběr z nezapomenutelných vět, které z úst Dominika Duky zazněly: „V prvních dnech (věznění) jsem jel jednou výtahem s už déle vězněným Romem, který mi dával poučení, nevěda, že jsem kněz: Vole, modli se, nebo se tady zblázníš!... Pro mne bylo vězení na Borech druhým noviciátem, ověřil jsem si, že když je člověku nejhůře, je Bohu nejbližší.“ Jeho láskou se stala pražská katedrála (není divu!), takže i k tomuto „Nad katedrálou nikdy nevlál cizí prapor, ani hákový kříž, ani rudá vlajka se srpem a kladivem. I v obsazeném Hradě vždy zůstával ostrov Boží, i naší svobody.“ Politické arény se nevyhýbal, ba často do ní byl a je vtažen, jeho smysl pro obranu hodnot a lidských práv, posílen pronásledováním a vězením, dává větám třetí rozměr: „Je smutné, že se politikové zabývají pouze tím, co je výhodné jen pro jejich volební období. (...) Naši naděje vidím v tom, že nám volby pomohou prosadit umlčovanou většinu. (...) Jen tak nebude většina manipulována a ovládána rozmary některých menšin.“

Zdravotníkům z Fakultní nemocnice v Olomouci se podařilo zachránit Vanesku, která při porodu vážila pouhých 395 gramů. V inkubátoru byla 100 dnů. Šťastní rodiče si ji odvezli domů 31. března. Jeden by řekl klobouk dolů před neonatologem a dalšími lékaři a zdravotnickým personálem, který o děvčátko pečuje. Poklona patří též rodičům, měli určitě na výběr, včetně možnosti těhotenství ukončit; prognózy bezesporu jistě nebyly. Je to hrdinství na obou stranách. V diskusi pod článkem, který o této krás-

Biskup Zdeněk Wasserbauer ukazuje narozeninový dárek pro kardinála Dominika Duku.
Foto: František Nedbal / Člověk a Vira

né události píše, se objevily většinou projevů úcty a podpory. Ale sem i tam pohled na věc řekněme krutě praktický, tak jak to mezi námi lidmi občas bývá. Jistá paní Alena napsala: „Je to jenom můj názor, ale tohle je přes čáru. Nemyslím si, že holčička nebude mít v budoucím životě nějaké následky. Víím, touha po dítěti je silná, ale přesto je zde velký otazník pro život dítěte.“ Otazník je tedy život, řešením by byla zřejmě smrt. Takoví také umíme být.

V Praze máme místo Ruzyně letiště pojmenované po Václavu Havlovi. Celkem dost se o tom mluvilo. Na britském letišti Heathrow chtěly úřady oslatit koronovací nového panovníka přejmenováním Terminálu 5 na Terminál krále Karla, podobně jako Terminál 2, který se od roku 2014 oficiálně nazývá Queen's Terminal, a oslovily Buckinghamský palác a vládu. *The Times* říkají, že tato myšlenka byla zamítnuta. A důvod? Panovník, který se již řadu let zabývá otázkami ži-

votního prostředí, nechtěl být patronem terminálu, protože letadla významně přispívají ke změně klimatu.

Maďarsko, země, jejíž vládnoucí garnitura způsobuje politickou frustraci mezi levicovou elitou, přivítalo papeže Františka. Před samotnou návštěvou si novináři samozřejmě neodpustili řadu otázek, včetně té už tradiční, a sice o nelegálních migrantech. Říká se, že jsou zde rozevřeny nůžky mezi přístupem hlavy církve, která upřednostňuje solidaritu s uprchlíky před ochranou občanů státu, a maďarskou vládou s přístupem opačným. Maďarský vicepremiér Zsolt Semjen se o potenciálně citlivém tématu zmínil před Františkovým příjezdem: „S úctou nasloucháme papeži Františkovi v otázce uprchlíků. Snažíme se jim pomáhat, ale máme povinnost chránit maďarský národ před dopady nelegální migrace.“

-zd-